

Total No. of Printed Pages: 04

SUBJECT CODE NO: - ZZ-1493
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-II)
Examination March / April - 2023
Political Science - IV
Indian Government and Politics

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 40]

Please check whether you have got the right question paper.

N. B

- 1) All questions are compulsory.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) Use blue or black pen Only.
- २) फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनचा वापर करावा.
- 3) Use pencil for diagrams.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q1 A) Answer multiple choice questions. (Attempt All)

05

- 1) Who has the power to legislate on a subject in the concurrent list?
 - a) Union Government
 - b) State Government
 - c) Union and state Government
 - d) None of the above
- 2) In which article of Indian constitution provision have been made for the central election commission?
 - a) Article 356
 - b) Article 368
 - c) Article 324
 - d) Article 252
- 3) Who among the following has the right to recognize political parties?
 - a) Union Government
 - b) Central election commission
 - c) President
 - d) Parliament
- 4) Who is the author of the book 'Pressure groups in India'?
 - a) Robert C Vaughan
 - b) Almonds
 - c) Morris Jones
 - d) Minor Wiener

- 5) What was the number of subjects in the state list in the original constitution?
- 66
 - 56
 - 76
 - 86

खालील बहुपर्यायी प्रश्न सोडवा.(सर्व अनिवार्य)

- समवर्ती सूचीतील विषयावर कायदा करण्याचा अधिकार कोणाला आहे?
 - केंद्र सरकार
 - राज्य सरकार
 - केंद्र आणि राज्य सरकार
 - यापैकी नाही
- भारतीय संविधानाच्या कोणत्या कलमात केंद्रीय निवडणूक आयोगाच्या बाबतीत तरतूदी केल्या आहेत?
 - कलम ३५६
 - कलम ३६८
 - कलम ३२४
 - कलम २५२
- राजकीय पक्षांना मान्यता देण्याचा अधिकार खालीलपैकी कोणाला आहे?
 - केंद्र सरकार
 - केंद्रीय निवडणूक आयोग
 - राष्ट्रपती
 - संसद
- “Pressure groups in India” या ग्रंथाचे लेखक कोण आहेत?
 - रॉबर्ट सी वोन
 - आल्मंड
 - मोरीस जोन्स
 - मायनर वीनर
- मूळ राज्यघटनेत राज्यसूचीतील विषयांची संख्या किती होती?
 - ६६
 - ५६
 - ७६
 - ८६

B) Write the answers in one sentences.

05

- 1) Which article of the constitution of India created the finance commission?
- 2) Which constitutional amendments made the voting age 18?
- 3) Why was the V.M.Tarkunde committee constituted?
- 4) What is the retirement age of the central election commissioner?
- 5) Who has the right to conduct the election of the president and vice-president of the India?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

१. भारतीय संविधानाच्या कोणत्या कलमाने वित्त आयोगाची निर्मिती केली आहे?
२. कोणत्या घटनादुरुस्तीने मताधिकाराचे स्थापना कशासाठी करण्यात आली होती?
३. व्ही.एम.तारकुंडे समितीची स्थापना कशासाठी करण्यात आली होती?
४. केंद्रीय निर्वाचन आयुक्तांच्या निवृत्तीचे वय किती आहे?
५. भारताचे राष्ट्रपती आणि उपराष्ट्रपती यांची निवडणूक घेण्याचा अधिकार कोणाला आहे?

Q2 Explain Concepts / Terms / Units / Events. (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) Centre-state fiscal relations
- 2) Electoral reforms
- 3) Union List
- 4) Types of pressure group

संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्यादा)

१. केंद्र-राज्य वित्तीय संबंध
२. निवडणूक सुधारणा
३. केंद्रसूची

४. दबावगटाचे प्रकार

Q3 Attempt answer in short. (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) Explain the characteristics of Indian Union.
- 2) Explain the recommendations of V.M.Tarkunde committee
- 3) Enumerate the types of pressure group.
- 4) State the major functions of political parties.

थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्यादा)

१. भारतीय संघराज्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
२. व्ही.एम.तारकुंडे समितीच्या शिफारसी स्पष्ट करा.
३. दबाव गटाचे प्रकार विषद करा.
४. राजकीय पक्षांचे प्रमुख कार्य सांगा.

Q4 Answer in details. (any one)
(word limitation minimum 200 for each answer)

10

- 1) Discuss in details the administrative relationship between centre and the state in India.
- 2) Explain in details the powers and functions of the election commission by stating its composition.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणताही एक)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान २०० शब्द मर्यादा)

१. भारतातील केंद्र-राज्य यांच्यातील प्रशासकिय संबंधाची सविस्तर चर्चा करा.
२. निर्वाचन आयोगाची रचना सांगून अधिकार आणि कार्य सविस्तर विषद करा.